

MODUL PAMÁTKOVÉ PÉČE

Zadání:

Diplomní projekt se zabývá revitalizací areálu pivovaru a hradu Rychmburk v obci Předhradí na Chrudimsku. Předhradí je obec vytvářející předpolí hradu, založeného na skalním ostrohu. Hrad i pivovar je chráněn jako nemovitá kulturní památka a jsou součástí městské památkové zóny Předhradí. V současnosti objekt hradu slouží jako domov pro osoby s duševním chronickým onemocněním, areál pivovaru je bez využití a jednotlivé objekty jsou ve velmi špatném, nebo havarijním stavu. Stávající ústav by měl být výhledově přemístěn a hrad využíván v souladu s jeho mimořádným kulturním potenciálem. Podnět pro návrh možného využití hradu po přemístění ústavu vyplývá ze záměru Pardubického kraje. Projekt si klade za cíl nalézt vhodné využití hradu a oživit zanikající areál pivovaru. Navrhované funkční využití by mělo zdůraznit historickou hodnotu areálu a jeho potenciál s cílem oživení turistického ruchu v půvabné krajině. Diplomní projekt se bude zároveň zabývat řešením nádvoří a obnovou nejbližšího okolí s řešením vegetační složky.

Součástí diplomního projektu modulu památkové péče je zpracování stavebně historické části. Úkolem diplomantky bylo formou rekonstrukce ověřit prostorové uspořádání a provozní vztahy v pozdně gotické a renezanční stavební fázi a na základě průzkumu hradu a shrnutí dostupných podkladů vypracovat dispoziční schéma hradu pro příslušné období.

Hodnocení SHP:

Diplomantka zpracovala rozbor stavebního vývoje v rozsahu podle zadání, přičemž situace byla ztížena nemožností ověřit hypotézy sondážním průzkumem (objekt v provozu). Cílem bylo pokusit se porozumět v rámci možností prostorovému uspořádání pozdně gotické fáze, která se prozrazuje výstavnými portály v 1. patře.

Diplomantka pečlivě zachytila nálezové situace omítek, vystupujících nad stropem do prostoru půdy a zaznamenala množství indicií i v nižších podlažích - ve tvarech kleneb, omítkách, schodištích, apod., od suterénu až po 2. patro.

Výsledkem bylo poodhalení tří stavebních fází 15-16. století v severním paláci. Vymezení prostorů a jejich funkcí nutně zůstává v poloze hypotézy, která čeká na své ověření po vyprázdnění objektu. Podstatnou hypotézou je též možné situování hradní kuchyně do prostorů s „podezřelou“ klenbou, dále pak provozní vztahy kolem obou schodišť.

Práce Barbory Cahové práce vznikla jak detailní prohlídkou stavební struktury hradu, tak zejména vyhodnocením dalších pramenů (písemných, grafických), včetně využití znalostí typologie analogických staveb. Práce Barbory je o to cennější, přihlédneme-li k tomu, že dosud nebyl pro objekt zpracován stavebně historický průzkum. Práce je kvalitní, přínosná a zadání bylo splněno (vedoucí doc. M. Rykl)

Hodnocení návrhu:

Návrh rehabilitace hradu považuji za zdařilý, neboť funkční využití je navrženo jako víceúčelové. Diplomantka nastiňuje citlivé řešení dispozice zámku s úpravami, které umožní důstojné využití a přínosnou prezentaci hodnot zámku (expozice a muzeum, přiměřený stravovací provoz, prostory pro kulturní akce, omezené ubytovací kapacity apod.) takto koncipovaná skladba využití posílí atraktivitu památky s pozitivním dopadem i pro život obyvatel obce. Hodnotím navržené architektonické korekce (zejména odstranění nevkusné nástavby na dvorním průčelí paláce). Velmi správně diplomantka ve svém návrhu ponechává volné půdy, neboť vzácné konstrukce barokních, lokálně i starších krovových konstrukcí by půdními vestavbami byly existenčně ohroženy. Samozřejmě lze mít dílčí výhrady či otazníky

k dispozičním úpravám hradu, je však zapotřebí konstatovat, že pro skutečně zodpovědné rozvržení funkcí bude nezbytné hlubší poznání hradu, zejména zajištění podrobné identifikaci jeho prostorových kvalit (např. hloubkové a restaurátorské průzkumy, zacílené na existenci historické výmalby, architektonických souvislostí a prvků). Hodnotím, že v koncepčním materiálu autorka počítá s náhradou nevhodné střešní krytiny, byť se byla střecha obnovena relativně nedávno a zatím jde o trvanlivý materiál.

Do zdevastovaného, řadu let opuštěného pivovaru v předpolí hradu diplomantka zcela správně situuje ty funkce, které by ve vlastním hradě nebylo reálně vyřešit bez devastujících zásahů do jeho památkové podstaty. V rámci konverze staveb pivovaru doplňuje autorka areál podle provozních požadavků novými hmotami, řešenými jednoduchou formou. Za úvahu by stálo ověřit vhodnější formu tvarování (zastřešení) podélné přístavby hospodářské části bývalého pivovaru, doplněné pro umístění hygienických buněk hotelového ubytování. Venkovní úpravy navrhla diplomantka přiměřeně a se znalostí lokality a historických předloh (viz např. sympatické obnovení malé formální zahrádky v hradním příkopu). Hodnotím náznakovou obnovu zaniklé hospodářské budovy před nástupem do hradu, která slouží pro krytá stání vozidel v místě, kde je obtížné řešit v potřebných kapacitách parkovací stání (analogie historické kočárovny), a celkově úsilí o obnovu harmonického působení areálu jako celku.

Závěr: Diplomní projekt, jehož zadání bylo v rámci modulu památkové péče rozšířeno o část stavebně historické analýzy, byl oproti obdobným standardním zadáním náročnější a proto považuji dílčí nedostatky v projektu za nepodstatné. Celkově konstatuji, že se jedná projekt kvalitní, citlivý a to obě jeho části, části SHP i část návrhová. Diplomní projekt snese přísná měřítká. Zadání diplomové úlohy je bezezbytku za splněné a doporučuji klasifikaci známkou **B (velmi dobrý)**.

prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Girsá
vedoucí diplomové práce

V Praze dne 17. 1. 2019